

Prevensjon ved psykisk utviklingshemming

Spørsmål: Vi har en snill og god datter som er psykisk utviklingshemmet. Hun har nå fylt 14 år. I likhet med alle andre foreldre ønsker vi at barnet vårt skal få et fullverdig og godt liv, men vi tror ikke at hun bør bli mor. Hvis hun skulle få et barn, ville det bli svært vanskelig for både henne og barnet. Vi har derfor lurt på om hun bør bli sterilisert. Hvordan går vi eventuelt fram hvis hun selv skulle ønske å bli det?

Svar: Det er et viktig og vanskelig spørsmål du tar opp. Et ønske om å få barn er nedfelt i de fleste mennesker. Å frasi seg denne muligheten for all fremtid er en stor beslutning. Samtidig er det en utfordring å være mor eller far. Å oppleve at man ikke mestrer dette, og at man eventuelt blir fratatt barnet er vondt. Det er heller ikke enkelt for et barn å ha en utviklingshemmet mor eller far.

For en psykisk utviklingshemmet kvinne kan prevensjon med langvarig virkning være et godt valg. Eksempler er p-sprøyte, p-stav eller hormonspiral. Hvis disse metodene ikke er egnet, er sterilisering et alternativ. For en psykisk utviklingshemmet mann finnes det ikke prevensjonsformer som gir en sammenlignbar grad av beskyttelse mot uønsket befruktning.

Utgangspunktet i Lov om sterilisering er at man selv velger om man vil bli sterilisert, og at man har fylt 25 år. For personer mellom 18 og 25 år kan sterilisering innvilges hvis:

- a. svangerskap og fødsel for kvinne som søker kan føre til betydelig fare for hennes liv eller for hennes fysiske eller psykiske helse,
- b. omsorg for barn kan sette søkeren i en særlig vanskelig livssituasjon,

- c. det på grunn av arveanlegg hos søkeren er betydelig fare for at barn i tilfelle kan få alvorlig sykdom eller lyte,
- d. søkeren på grunn av sinnslidelse eller psykisk utviklingshemming - eller svekkelse i tilfelle ikke vil kunne dra tilfredsstillende omsorg for barn.

Hvis personen er under 18 år, eller hvis hun/han er så alvorlig psykisk utviklingshemmet at vedkommende ikke er i stand til å forstå hva inngrepet innebærer, kan søknaden framsettes av vergen.